

Nr 99.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående gäldandet av vissa haverikostnader m. m.; given Stockholms slott den 11 februari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o och 2:o hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Janne Nilsson.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1938.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Nilsson:

1:o.

I underdänig skrivelse den 19 oktober 1937 har *marinförvaltningen* anfört följande:

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 1 saml. Nr 99—100.

Cheferna för Karlskrona och Stockholms örlogsvarv hava hos marinförvaltningen hemställt om medelsanvisning till bestridande av nedannämnda kostnader, nämligen för

reparation å undervattensbåten Valrossen av de skador som uppkommit vid eldsvåda i elektromotorrummet den 13 oktober 1936 med.....	kronor	10,554: 28
tillverkning av ny propeller samt riktning av propelleraxeln å vedettbåten Vaktaren efter vedettbåtens grundstötning invid Kungsholms fort den 26 oktober 1936 med	»	3,172: 61
arbeten för istandsättning av jagaren Nordenskjöld efter den 27—28 oktober 1936 inträffat haveri under fartygets assistens åt havererade ångaren Bona med	»	4,573: 10
reparation av diverse skador, uppkomna å jagaren Göteborg under fartygets gång i svår sjö i december månad 1936 med	»	3,485: 30
tillverkning och uppsättning av nytt roder å torpedkryssaren Jacob Bagge i ersättning för skadat roder samt diverse mindre reparationer å samma fartyg (skadorna, som inträffade den 18—19 januari 1937 föranleddes av att bojen, vid vilken fartyget var förtöjt vid förskeppet, i rådande storm draggade så att akterskeppet törnade mot kajen) med	»	4,694: 68
tillverkning och passning av nytt roder å Karlskrona örlogsvarvs bogserbåt Ran i ersättning för förlorat roder (förlusten av rodet, vilken förlust inträffade den 4 sistlidne februari under gång i svår is orsakades av att isen uppifrån pressade rodet, så att skäddan nedbockades och rodet lossnade och gick till botten) med	»	1,846: 68
reparation å minsveparen Starkodder av bottenkadoder, som uppkommit vid grundstötning den 15 februari 1937 under ingång till Oskarshamn med	»	3,897: 91
provisorisk reparation å vedettbåten Regulus av de skador, som uppstått vid inträffad grundstötning i september 1937 med	»	2,068: 65
Summa kronor		34,293: 21

Ovanstående arbeten äro redan utförda och kostnaderna för desamma hava av marinförvaltningen förskotterats.

Kostnaderna ha ej kunnat upptagas i arbetsplanen för innevarande budgetår och deras täckande av till ämbetsverkets förfogande ställda medel för underhåll av flottans fartyg skulle innebära rubbning av arbetsplanerna och ett uppskjutande av arbeten, som ovillkorligen böra komma till utförande snarast.

Med hänsyn till det anförda har marinförvaltningen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte, såsom tidigare i liknande fall ägt rum, till bestridande av de angivna haverikostnaderna ställa ett belopp av 34,293 kronor 21 öre till ämbetsverkets förfogande av det i riksstaten för budgetåret 1937/1938 utom huvudtitlarna uppförda anslaget till oförutsedda utgifter.

Statskontoret har i utlåtande i ärendet den 20 december 1937 anført, att såvitt statskontoret kunde finna hinder icke syntes möta att för ersättande av ifrågasvarande haverikostnader anlita det i riksstaten för innevarande budgetår utom huvudtitlarna uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Då vid beräkning av det i riksstaten uppförda anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader m. m. hänsyn icke tagits till kostnader av här ifrågasvarande slag, anser jag mig icke böra ifrågasätta, att nämnda anslag tages i anspråk för ändamålet. Icke heller anser jag sjöförsvarets anslag till extra utgifter kunna belastas med kostnader av denna storleksordning. Som kostnaderna i fråga hänföra sig till händelser, varmed icke funnits anledning räkna, anser jag mig därför böra föreslå, att det för deras täckande erforderliga beloppet, 34,293 kronor 21 öre, må bestridas från det för innevarande budgetår i riksstaten utom huvudtitlarna uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Härtill läser emellertid riksdagens medgivande böra inhämtas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till täckande av vissa haverikostnader å flottans fartyg må av det i riksstaten för budgetåret 1937/1938 uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter tagas i anspråk ett belopp av 34,293 kronor 21 öre.

2:o.

Den 28 september 1932 grundstötte det rederiaktiebolaget Box tillhöriga ångfartyget Wilton å den utanför Vaxholm belägna holmen Stora Berteln. På aftonen nämnda dag hade fartyget, som var på utgående från Stockholm, efter passerandet av Brödstyckets fyr i Trälhavet, under en styrbordsgir plötsligt blivit belyst av strålkastare, vilka nyttjats vid en av kustartilleriet företagen skjutövning. Genom strålkastarbelysningens bländande inverkan hade den ombord tjänstgörande kronolotsen samt fartygets vakthavande befälhavare och rorgångare blivit urståndsatta att behörigen sköta fartygets navigering, med påföljd att grundstötningen inträffat.

Genom dom den 28 maj 1934, som genom Kungl. Maj:ts dom den 22 oktober 1936 fastställts, förpliktade Stockholms rådhusrätt, efter yrkande av rederiaktiebolaget, på anförda skäl kronan, bland annat, att till bolaget utgiva visst belopp jämte årlig ränta därå från stämmingsdagen tills betalning skedde.

Sedan marinförvaltningen beslutat att förskottsvis av omhänderthavda medel utbetala det utdömda beloppet jämte ränta och rättegångskostnader, förordnade Kungl. Maj:t, på därom av ämbetsverket gjord framställning, genom brev den 11 december 1936, att kronans utgifter enligt Kungl. Maj:ts förberörda dom skulle, i vad de avsåge skadeståndet, bestridas av det i riksstaten för budgetåret 1936/1937 utom huvudtitlarna uppförda anslaget till oförutsedda utgifter.

Genom dom den 2 augusti 1937, vilken vunnit laga kraft, har Stockholms rådhusrätt vidare, efter yrkande av rederiaktiebolaget, på anförda skäl förpliktat kronan att — utöver förberörda tidigare utdömda ersättningsbelopp — ej mindre till bolaget utgiva 2,374 kronor jämte fem procent årlig ränta därå från stämmingsdagen, den 18 december 1934, till dess betalning skedde, än

även ersätta bolagets rättegångskostnader med visst belopp jämte vad bolaget visade sig hava utgivit till lösen av rådhusrättens protokoll i målet.

Under erinran härom samt med förmålan att ämbetsverket den 16 september 1937 beslutat att förskottsvis av omhänderhavda medel till bolaget utbetala det sålunda utdömda beloppet jämte därå upplupen ränta, utgörande 327 kronor 40 öre, ävensom rättegångskostnaderna, har *marinförvaltningen* i skrivelse den 25 september 1937 hemställt om anvisande av medel till ersättande av sålunda utgivna förskott.

Häröver har *statskontoret* den 20 december 1937 avgivit utlåtande och därvid framhållit, att ämbetsverket med hänsyn till den i ärendet förebragta utredningen intet hade att erinra mot att kronans ifrågavarande utgifter, i vad de avsåge rättegångs- och lösenkostnader, gäldades av andra huvudtitelns förslagsanslag till ersättning åt domare, vittnen och parter samt i övrigt, sammanlagt 2,701 kronor 40 öre, bestredes av det i riksstaten för innevarande budgetår utom huvudtitlarna uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Genom beslut den 14 januari 1938 har Kungl. Maj:t förordnat, att kronans utgifter enligt förberörda dom den 2 augusti 1937 skulle, i vad de avsåge rättegångs- och lösenkostnader, gäldas av andra huvudtitelns anslag till ersättning åt domare, vittnen och parter. Beträffande framställningen i övrigt förklarade Kungl. Maj:t sig vilja framdeles meddela beslut.

*Departements-
chefen.*

På sätt som skedde med det i det tidigare rättegångsmålet i anledning av ifrågavarande grundstötning utdömda skadeståndsbeloppet, lärer jämväl det i det senare målet utdömda, av *marinförvaltningen* av omhänderhavda medel förskottsvis till bolaget utbetalade skadeståndet, med ränta uppgående till 2,701 kronor 40 öre, böra slutligt bestridas från det för innevarande budgetår å riksstaten utom huvudtitlarna uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Härtill lärer emellertid riksdagens medgivande böra inhämtas.

Jag hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till gäldande av utdömt skadestånd till rederiaktiebolaget Box må av det i riksstaten för budgetåret 1937/1938 uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter utbetalas ett belopp av 2,701 kronor 40 öre.

Vad departementschefen under punkterna 1:o och 2:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Christianson.